

Torsten Ringgaards prædiken 3. søndag i fasten

Taler

Torsten Ringgaard
Sognepræst

Dato

23. marts 2025

Sted

Bagsværd Kirke

Omstændigheder

Gudstjenesten er optaget på forhånd, men sendt i programmet Gudstjenesten på DR1 d. 23. marts svarende til 3. søndag i fasten.

Prædikentekst

Lukasevangeliet kapitel 11, vers 14-28

Salmer

Se, hvilket menneske

Hil dig, Frelser og Forsoner

Postludium: Lad natten med mørket nu komme (se længere nede for tekst og noder)

1

Indledning efter præludiet

Det er 3. søndag i fasten i dag. Dagens tekst, der bliver læst senere, handler om et menneske, hvis mund var totalt lukket. Jo han kunne sikkert åbne sin mund
5 rent fysisk, men han turde ikke sætte ord på det, der fyldte ham. Jeg tror, han var bange. Bange for at give sig til kende. Bange for, hvad andre ville tænke. Ham vender vi tilbage til senere. Først skal vi forbi Kim Larsen. I en af hans sidste sange – ”Den lige vej” – synger han: ”Når mit regnskab det skal gøres op, så tror jeg nok Vor Herre får en prop, for jeg har syndet, så det stod i stænger, men det
10 vil jeg ikke længere. / Jeg er ikke en af de flinke, det tør jeg sige uden at blinke, der er sikkert flere minusser end plusser, plus det løse som ingen husker. / Så vis mig nåde og miskundhed”, synger Larsen og fortsætter – at ja, der har været øjeblikke, hvor han forsøgte ”at gå den lige vej op til himlen og til dig, men for det meste var det ligesom om, det gik den anden vej.” Ja, det gik den anden vej. –
15 Kim Larsen, ja han tør åbenbart godt sætte ord på. Ja uden at blinke. Med sit fine billedsprog forklarer han, hvorfor det forholder sig således. Jo, det skydes den prop Vor Herre får, når regnskab skal gøres op.

En prop. Ja, så tænker man straks på et vredesudbrud og ”ud til venstre med dig
20 din synder”. Men nej. Når Kim Larsen benytter betegnelsen prop, så er det for at pege på den vinflaske, der åbnes ved gudstjenestens nadver. Af med proppen. Det er nadverens ord Kim Larsen finder sin trøst og styrke i. At ligesom Gud søn delte sit hjerteblod med sine svigefulde utro disciple i den nat, hvor han blev

forrådt, ja sådan deler Guds søn altid sin kærlighed med os svigefulde
25 mennesker. Dette tema har Kim Larsen også med i sangen ”This is my life”,
hvor han beder om vin – om brød – om håb - og om at blive fri fra frygten.
Velkommen til gudstjeneste.

30 **Prædiken**

*”Gud, du løfter mine tanker, så de får fred i dig, du Gud som helst vil give, så
glæden bor i mig. Du bærer mig i livet, hvor alt kan ske med mig. Gud lad mig
altid vide, at jeg tilhører dig”.*

35 Jeg tillader mig at være hudærlig i denne prædiken – ja, åbne munden og sige
det, som det er, nemlig: Den dæmonbesatte stumme person, vi hørte om før –
det kunne såmænd have været mig.

Beklager – jeg ved det godt – det kan virke grænseoverskridende med et
personligt vidnesbyrd. Ærlig talt, så har jeg da også mest lyst til at lukke munden
40 på mit indre og så bare være lidt mere upersonligt abstrakt i dagens prædiken.
For eksempel ved at inddrage Edvard Munchs smertefulde maleri ”Skriget” og
så filosofere lidt over det – eller ved at fiske en eller anden historie op af posen
fra et fjerntliggende stammesamfund i Afrika, hvor man helt konkret frygter
dæmoniske magter.

45

I givet fald kunne det have været historien om David. Ja, David, som mine
konfirmander og jeg mødte via en videofilm tilsendt af Folkekirkens Nødhjælp.
I Afrika er der nemlig stadig mennesker, der lever med forfærdelige, angstfulde
forestillinger om åndemagter. De har brug for oplysning. Brug for uddannelse.
50 Brug for penge dertil – var budskabet.
Og ja, så mødte vi David i denne tilsendte video.

Hans forældre var døde af aids, fortalte han. Han var 14 år og skulle brødføde to
mindre søskende ved at dyrke den mark, der hørte familien til.

55

Men ak – den store, stærke nabo havde tilranet sig jorden og truede lille David
med at forhekse en flok slanger, der så med djævelsk lyst ville snige sig ind på
ham og søskende med giftige bid. ”Så dør vi,” fortalte David bange på videoen
og turde derfor ikke at sige naboen imod. Jo, David vidste ikke bedre og troede,
60 at der fandtes en sådan dæmonisk magt.

Og det gør der vel også – altså findes en sådan styrende, ødelæggende magt, der truer med straf, hvis ikke man lystrer.

65

Men ak nej, vi behøver ikke tage på en lang rejse til Afrikas små stammesamfund. Jeg var selv så bange som stor dreng. Lad mig forklare: Stort set alle børn fra min lille barndomsby gik i missionshusets søndagsskole og senere i junior- og ungdomsforening. Det var fantastisk. De voksne lederne var som onkler og tanter for os, og vi holdt af dem. Men nogle gange kom der besøg af prædikanter, som kunne gøre mig skrækslagen. De fortalte uden omsvøb, at kun dem, der tror på Jesus, kommer i himlen; alle andre ender i den evige fortabelse. Jeg var skrækslagen. Nej, ikke sådan forstået, at jeg gik rundt og skælvede hele dage eller lukkede mig inde på mit eget værelse i angst og bæven.

70

Nej, ikke sådan.

Ingen anede, at der bag mit tapre ydre bankede et angstfuldt hjerte. Jeg lignede jo en ganske almindelig dreng.

80

Jeg spillede fodbold som alle andre drenge. Tog på fisketur med andre. Ikke mindst når årets lækreste sild skulle kåres ved havefesten i Hasle.

Og ja, tidligere i skoleårene var jeg nok den værste ballademager i klassen og fik jævnlig en invitation op til skoleinspektøren. Han var nu rar nok. Måske havde han en fornemmelse af et uroligt hjerte inde bag ved alt det seje.

85

Angsten kom frem i natlige mareridt. Det var der, det viste sig. Jeg ved ikke, hvor ofte jeg er vågnet op i min mors favn, der stod midt i mit mørke soveværelse – klar til at holde om mig. Hun vidste godt, at hun under det voldsomme mareridt ikke skulle røre mig, for jeg var i kamp mod et sort, skyagtigt udyr i rummet, der fór rundt for at indtage mig.

90

Først som voksen kom jeg helt af med det. Det var sidst i tyverne. Men jeg kom også af med noget andet. Selv ser jeg en sammenhæng.

95

Det, jeg kom af med, var et forfærdeligt billede, en forfærdelig forestilling om Gud.

Lad mig tegne det for dig. Eller lidt af det. Skulle du møde det engang, så sig: Jeg forsager djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen. For det billede er

100

djævelsk. Åbenbart skabt af magthavere, der ønsker at holde styr på pøblen. Billedet handler om en hellig og ren Gud, der ikke tåler synd og sandelig bruger hele sin tid på at holde nøje øje med os menneskeborn i stor skepsis. Og ja,
105 makker man ikke ret – retter man ikke ind – efter et pågældende regelsæt, så bliver man stødt ud i mørket til den evige fortabelse. Det var da angstprovokerende.

Jo jo, ret skal være ret. Tigger man om tilgivelse og angrer man, blev der sagt –
110 og ja – lover man forbedring ved sandelig at vise den bedste udgave af sig selv – så bliver denne Gud helt blød om hjertet.
Men ak, jeg kunne ikke finde en bedre udgave. Hvad skulle jeg gøre, fortabelsen truede?

115 Ved du hvad, dette var netop vækkelses prædikanternes mål. For nu kom så den endelige befriende løsning – syntes de selv:

Se på korset, sagde de. Tror du på, at Jesus blev sendt til verden som et
-syndeoffer og takker du ham så inderligt for det – så bliver Gud så god igen, og
120 hans heftige vrede damper af.

På vej ud ad døren fik man så lige at vide, at hvis man synder på nåden – altså, hvis man ikke med iver forsøger at ændre sit liv, ja så vil Gud på et eller andet tidspunkt sige, at nu er det nok.

125 Ved du hvad? Alt for mange mennesker har fået lukket munden med ”skyld og skam” i religiøse foreninger, hvor Gud er blevet gjort til en sådan diktatoragtig systematisk dommerstørrelse, der i sin vrede kræver et sonoffer og rent bord igen og igen. Men ja, hvornår slår den gud hånden af os?

130 Det var særligt de seksuelle lyster, der blev peget på i min ungdom som ”fy fy, skam dig, hold hænderne over dynen”. Jeg var skrækslagen og følte, at en vis lille lumsk slange konstant ville angribe mig. Ikke mindst når modebladet fra Dals Varehus kom med posten, og jeg jo godt vidste, at det indeholdt de
135 vidunderligste billeder af kvinder i næsten gennemsigtig silkenatkjole.

Jeg kunne da ikke lade være med at slå op på de sider og drømme og fantasere. Hormonerne rasede – for mig var det dæmonerne – det var den forestilling, jeg havde fået i missionshuset.

Ja, i dag kan jeg grine af det. Men dengang blev alt det ”fy fy, skam dig” så voldsomt stærkt – og det lukkede munden på mig, og ingen skulle vide, at bag mit fromme ydre, der...

145 I dagens bibeltekst møder Jesus på sin vej et stumt dæmonbesat menneske. Det fantastiske sker. Befrielsen. Nej, ikke fra hormonerne og hvad vi ellers kan få påduttet som ”fy fy, skam dig”. Nej, i mødet med Jesus befries personen fra sit selvhad – det selvhad, som var formet i det inderste via et forkvaklet gudsbillede.

150 I mødet med Guds søn tør vedkommende fra dagens bibelhistorie åbne sin mund.

Befrielsen bestod ikke i at blive forandret rent fysisk med bedre selvkontrol – nej, befrielsen bestod i pludselig at kunne se sig selv med Gud Faders kærlige
155 øjne. Favnet af Gud. Favnet som det menneske, man er hele vejen igennem.

Set med de øjne forsvandt den angst og frygt, der havde sat sig som det stærkeste gaffatape om munden.

160 Du kender sikkert reklamen fra Spangsberg om den unge Frederiksen, der står foran de lækreste flødeboller og lader sig friste – men sandelig lige idet han skal til at tage en bid, kommer direktøren ind ad døren, og Frederiksen ryger forskrækket og skamfuld i luften – taget på fersk gerning – hvorefter han forsøger at lyve sig ud af det. ”De må gerne, Frederiksen,” siger direktøren roligt
165 og venligt. ”De må gerne – for det er Spangsberg.” Og ja, så falder Frederiksen helt til ro, og med den vidunderligste grimasse viser han, at åh, de flødeboller er en himmelsk mundfuld.

Ja, det er livet også, ja, en himmelsk mundfuld, når angsten forstået som
170 selvbekendelse – fuld af skyld og skam – er kastet på porten i mødet med den Jesus Kristus, som personen i dagens tekst fik et møde med.

Alt det her siger noget om, at der er mange Jesuser på spil.

175 Den Jesus, jeg mødte i barne- og ungdomsårene, magtede ikke at drive frygten ud. Han var alt for optaget af min levevis – alt for optaget af, om jeg havde den rette tro – alt for optaget af, om jeg bad nok til Gud og læste nok i Bibelen og ja, fortolkede Bibelen på helt rette måde.

Den regelrette Jesus fra barndommen fik egentlig det hele til at handle om mig og hvad jeg kunne give igen til skaberguden.

185 Gud ske lov kom den Jesus – der i dagens tekst gjorde den stumme talende – også forbi mig. Og så løftede han mit ansigt – så mig direkte ind i øjnene og sagde: ”Torsten, jeg kalder dig ved navn, du er min. Du er dyrebar, højt agtet, og jeg elsker dig.”

190 Og ja, så står den lille angstfulde dreng fra dengang nu her som voksen, fordi der nu er noget at tale om – til fred og til glæde.

Men ikke kun for at tale. Sandelig også at lytte. For han ved godt, at der stadig er noget mørkt, der vil fravriste ham freden og glæden over at være favnet. For så sandt som amen i kirken, så glemmer man ikke sin børnelærdom. I det her
195 tilfælde skal den modsiges, når den kommer med syvfold styrke og vil flytte ind med sin gamle lærdom. Gud ske lov er den Jesus, der åbnede den stummes mund, uendelig langmodig, fuld af fred og kærlighed. Amen.

200 *Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, Du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, Højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed.
Amen*

Kirkebøn

205 Vor Gud og himmelske Fader!

Tak for livet, du har skænket os i en vidunderlig og skrøbelig verden. Giv os mod til at leve livet med alt, hvad det rummer af lys og mørke, i medgang og modgang.

210 Før og led os tilbage til virkeligheden, når vi forsvinder for os selv og for hinanden.

Styrk os på ny, når vi har mistet troen og håbet.

Giv os, at vi må se vores medmenneske og os selv med dine nådige, barmhjertige, kærlige øjne. Mind os om, at vi alle er forbundet i dig.

215 Vi beder for alle, der har det svært. Kom til dem i deres nød. Vi beder for verden og os i den. Fri os fra alt ondt, og bevar os fra indbyrdes strid og opløsning.

Giv os styrke og vilje til at hjælpe hinanden.

Vi beder dig for alle, der har fået magt og ansvar betroet: Giv dem troskab og

visdom, så de forvalter det i kærlighed til næsten.

220 Vær med regering og folketing og al øvrighed her i landet og ud over verden.
Velsign og bevar Kong Frederik d. 10. og hele kongens hus.
Giv dem og os alle nåde, fred og velsignelse og efter dette liv den evige salighed
hjemme hos dig, vor Gud og Fader. Amen.

225

Kilde

Manuskript tilsendt af taler og udgivet af Danske Taler med tilladelse fra taler

Kildetype

Digitalt manuskript

230

Tags

3. søndag i fasten, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/torsten-ringgaards-praediken-3-sondag-i-fasten>

235

240

245

250

255